

overal in de litteratuur verspreid voorkomende, voor velen niet ligt toegankelijk zijn; terwijl de laatste daarbij nog in het eerste of algemeene deel van het werk onschatbare opgaven vindt over de methode van het toxicologisch onderzoek. Voor den toekomstigen Physioloog of Patholoog bevat het in het algemeen alles wat voor het onderzoek naar de werking van vergiften op verschillende organen, voor de keuze van proefdieren, voor de aanwendingswijze der vergiften, voor de verandering van deze in het organisme, en voor de beteekenis van de waargenomen verschijnselen van gewigt is te weten. Met de hem eigene klaarheid en bondigheid worden door HERMANN de hoofdzaken in korte trekken teruggegeven, de bronnen van dwaling in de waardeering van de verschijnselen en, waar noodig, de vereischte handgrepen voor het experiment aangegeven.

Het bijzondere gedeelte van het werk bevat een overzicht over ruim 70 der meest bekende vergiften, waarvan de meesten ook tot onzen artsenschat behooren, en over de resultaten der talrijke proefnemingen door verschillende onderzoekers gedaan.

Het ligt voor de hand, dat er van een dergelijk werk geen volledig inhoudsoverzicht in korte trekken te geven is. Zoo volledig als het tegenwoordig standpunt van onze experimenteel-toxicologische kennis daarin is opgegeven, zoo zeer valt het op, dat dikwerf eene bekentenis van groote gapingen in die kennis wordt aangetroffen. Deze zijn het die de Physiologen aanleiding moeten geven hun onderzoek voort te zetten en aan te vullen wat er nog ontbreekt. Het is opmerkelijk dat zij zich in den lateren tijd zoo overwegend in toxicologische rigting hebben geoefend. Eensdeels laat zich dit echter verklaren uit de mindere bezwaren, die aan het experiment daarbij in den weg liggen; anderdeels daaruit, dat werkelijk de toxicologie het gebied van onze physiologische wetenschap aanmerkelijk heeft uitgebreid, en dat uit de kennis van de werking van menig vergift belangrijke aanwinsten zijn voortgesproten voor die van de physiologie van onze organen. Hoezeer echter de experimenteele resultaten voor verschillende opvatting vatbaar zijn, en nader onderzoek vaak de schoonste en meest plausibele verklaring van de werking der vergiften wijzigt, daarvan kunnen meerdere voorbeelden ook in dit werk worden aangetroffen; wij noemen slechts de verschillende onderzoekingen omtrent digitalis, chloralhydraat, amylnitrit, de middenzouten, de tartemeticus enz. Het is dan ook te vreezen, of te hopen als men wil, dat het werk spoedig eene omwerking of uitbreiding zal moeten ondergaan om de steeds meer en meer aangroeijende stof op te nemen.

Bijna op geen gebied van onze wetenschap wordt tegenwoordig zoo aanhoudend in scheikundige en physiologische rigting gearbeid als op toxicologisch en pharmacologisch, zoodat eene aanhoudende revisie van de verkregen resultaten telkens op nieuw gevorderd wordt. Dankbaar zullen we zijn als een HERMANN de moeite neemt die moeilijke en cenigzins ondankbare taak op te vatten.

Ht.

I N G E Z O N D E N S T U K .

Overveen bij Haarlem, 8 October 1875.

Aan den Heer Dr. s. R. HERMANIDES, te Geldermalsen.

Wel-Edel. zeer Gel. Heer!

In n° 31 van het *Weekblad* van het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* komt eene pompeuse aanbeveling voor van Uwe hand van het *Orezza-water*.

Van uw raad om depôts van dit water in Holland te vestigen, is gebruik gemaakt, en ik had gelegenheid een paar flesschen uit het depôt van JOHN MAVOR, STILL, *Heerengracht bij de Korsjspoorstee*g te Amsterdam, te onderzoeken. De flesschen waren met goede kurken gesloten en daarenboven gecapsuleerd. — Met het oog op den hohen prijs van dit water is het echter nog al jammer dat het geen *spoor* van *opgelost ijzer* bevat.

Wel zweven er eenige vlokjes in, die bij onderzoek bleken uit *ijzeroxyde hydraat* te bestaan en waarschijnlijk afkomstig zijn van ontleed *koolzuur ijzeroxydule*, maar noch in het gefiltreerde, noch in het helder afgeschonken vocht, kon *ijzer* worden aangetoond. Ook na koking met een weinig salpeterzuur bleef de reactie op ijzer met zwafelcyaankalium *volkomen* uit.

Ik meende dat deze korte mededeeling nuttig zou kunnen zijn voor hen, die van het *koolzuur ijzeroxydule*, dat door het *koolzuur* in dat water opgelost zou worden gehouden, eenig resultaat verwachten.

Met de meeste achting enz.

P. J. VAN ELDIK THIEME.

B E R I G T E N .

BUITENLAND.

BRUSSEL. — Het vierde Internationale Geneeskundige Congres (zie pag. 171) werd op 20 September l.l. alhier, in tegenwoordigheid des konings, met eene redevoering van Dr. VLEMINKX geopend. Het algemeen praesidium werd aan laatstgenoemde opgedragen, terwijl verschillende buitenlandsche celebriteiten, als LANGENBECK voor Duitschland, CRITCHETT en BOWMAN voor Engeland, HEBRA en SIGMUND voor Oostenrijk-Hongarije, BOUILLAUD, LARREY, VERNEUIL en JACCOUD voor Frankrijk, SEMMOLA en PALASCIANO voor Italië, Dr. ASCHMAN voor Luxemburg, DONDERS voor de Nederlanden, Dr. MARCOWITZ voor Rumanië en Dr. AHMED voor Turkije, met een eere-praesidium bekleed werden. Onder de in de openbare vergaderingen gehouden debatten muntte vooral dat over het vraagstuk der maternité's, door levendigheid uit. De dringende noodzakelijkheid eener radicale hervorming van het tot dusverre gevolgde stelsel van kraamvrouwenverpleging; het volkomen opgeven van het stelsel der groote maternité's; de vervanging der grootere kraamvrouwenhospitalen door kleinere gebouwen voor hetzelfde doel, met geïsoleerde kamers en scholen voor de vroedvrouwen en het onderwijs; de oprigting van zoogenaamde maisons de rechange nabij de maternité's met volkomene afscheiding van laatstgenoemde daargesteld; zoo veel mogelijke bevordering der kraamuitlegging à domicile en ten dien einde zoo veel mogelijke ondersteuning der zwangere en der kraamvrouw, werd bijna eenparig als wenschelijk en noodzakelijk erkend, terwijl ten slotte nog LEFORT's stelling, dat de bevalling der zwangere ten huize der vroedvrouw op kosten en onder toezigt der weldadige instelling, bij welke hare verpleging competeert, in het algemeen als de beste maatregel tegen beperking der gasthuissterfte gelden mag en in tijden van epidemiën als de eenig doeltreffende aanbevolen kan worden, de algemeene instemming verwierf. Over de overige nog op het programma der beraadslagingen vermelde onderwerpen heeft het Internationale Geneeskundige Congres zijne meening in de volgende conclusiën vervat. Bij de behandeling van het vraagstuk der phosphorusfabricage heeft de 5de sectie de vervanging van den gewonen phosphorus door den rooden amorphen ter vervaardiging der lucifers, de ruimst mogelijke ventilatie der ateliers, de grootst mogelijke reinheid, het gebruik